

4 vragen over de betrouwbaarheid van medische testen

En de gevolgen voor de testen op corona

Beeld: Getty Images | Danique Pekelsma en Heleen Croonen | Gepubliceerd: 12-10-2020

Een medische test wijst uit of je een bepaalde ziekte hebt of niet. Probleem is alleen dat ze nooit 100% betrouwbaar zijn. Dat geldt ook voor coronatesten, maar volgens wetenschappers is dat niet erg.

1. Hoe werkt een medische test?

Medische testen worden veel gebruikt. Artsen testen mensen op bacteriën en virussen, zoals bij blaasontsteking, corona of soa's. Maar ook op kanker of hartinfarcten. Deze medische testen helpen bij het stellen van een diagnose, vandaar dat ze 'diagnostische

testen' worden genoemd. Artsen willen met hulp van deze diagnostische testen onderscheid maken tussen twee groepen: 'wel ziek' of 'niet ziek'. Een 'positieve test' betekent meestal negatief nieuws: dat je bijvoorbeeld besmet bent met corona of een blaasontsteking hebt opgelopen.

2. Hoe betrouwbaar is een test?

Een goede test geeft een uitslag die betrouwbaar is. Hij vertelt je met grote zekerheid of je de geteste ziekte echt hebt of niet. Of een test dat inderdaad goed doet, moet je eigenlijk onderzoeken bij een grote groep deelnemers *met* en *zonder* een ziekte. [Helaas is dat niet verplicht](#). Met een CE-keurmerk mag een diagnostische test op de markt gebracht worden, wat enkel garandeert het dat de test bruikbaar en begrijpelijk is. Er is al jaren veel kritiek op de wetgeving voor medische hulpmiddelen, die dat regelt. Ook de mondkapjes vallen onder deze gebrekkige wet. Er ligt een nieuwe wet klaar, [maar die wordt pas in 2021 en 2022 ingevoerd](#). Laboratoria en artsen moeten zelf dus goed opletten welke testen ze gebruiken en welke niet.

3. Waarom is een medische test nooit honderd procent betrouwbaar?

De perfecte test, die nooit een verkeerde uitslag geeft, zou dus 100 procent scoren op sensitiviteit en specificiteit. Dat ideaal is in de praktijk bijna nooit haalbaar. De betrouwbaarheid van een medische test hangt af van twee eigenschappen: [de sensitiviteit en de specificiteit](#).

Sensitiviteit:

De sensitiviteit van een test is de kans dat zieke mensen die de test doen, ook echt een positieve uitslag krijgen. Anders gezegd: de sensitiviteit van een test is het percentage terecht positieve uitslagen onder de zieke personen. Hoe hoger de sensitiviteit, hoe beter de test zieke personen aanwijst.

Een thermometer is bijvoorbeeld niet zo'n sensitieve test voor corona. Iemand kan koorts hebben, (uitslag positief) maar dat hoeft niet door het coronavirus te komen. Het kan ook komen door een andere infectie. De uitslag is dan fout-positief.

Specificiteit:

De specificiteit van een test is de kans dat gezonde mensen die de test doen, ook echt een negatieve uitslag krijgen. Anders gezegd: de specificiteit van een test is het percentage terecht negatieve testuitslagen onder de niet-zieke personen. Hoe hoger dus de specificiteit, hoe beter de test gezonde mensen als gezond aanwijst.

Een thermometer is ook niet zo specifieke test voor corona. Een thermometer kan aanwijzen dat iemand koortsvrij is (uitslag negatief), maar toch kan die persoon corona hebben. Niet iedereen met corona krijgt immers koorts. De uitslag is dan fout-negatief.

4. Wat betekent dat voor coronatesten?

Testen zijn dus vrijwel nooit 100% betrouwbaar en er wordt ook nog eens slecht toegezien op de kwaliteit, omdat de nieuwe wet er nog niet is. Wat betekent dat voor coronatesten? De pcr-test is nu de gouden standaard – hij kan kleine hoeveelheden virus opsporen. Er zijn ook sneltesten en gelukkig wordt de kwaliteit daarvan onderzocht [door het RIVM](#) en [door ziekenhuizen](#). Twee coronasneltesten bleken daar inderdaad te doen wat ze beloven: snel aanwijzen of iemand corona heeft. Maar heel zeker is die uitslag niet. Vooral als je erg weinig virus bij je draagt, dan zal de test eerder ‘negatief’ zijn, oftewel: geen corona, terwijl je wel besmet bent. De vraag is vervolgens – is dat erg?

[Wetenschappers in de NEJM](#) vinden van niet: de hamvraag is niet hoe goed een test ieder molecuul van het coronavirus kan opsporen, maar hoe goed de test het beleid helpt om de uitbraak in te dammen. De pcr-test mag dan wel de gouden standaard zijn voor de coronatest, de uitslag duurt een paar dagen en eigenlijk is hij *te* sensitief. Mensen die weinig virus bij zich dragen en niet meer besmettelijk zijn, kunnen toch een positieve uitslag krijgen. Voor indammen van de uitbraak hebben we testen nodig, die vooral snel en goedkoop aanwijzen wie er echt besmettelijk is, aldus de wetenschappers.

<https://www.plusonline.nl/coronavirus/4-vragen-over-de-betrouwbaarheid-van-medische-testen>

4 vragen, informatie en uitleg over de betrouwbaarheid van medische testen